

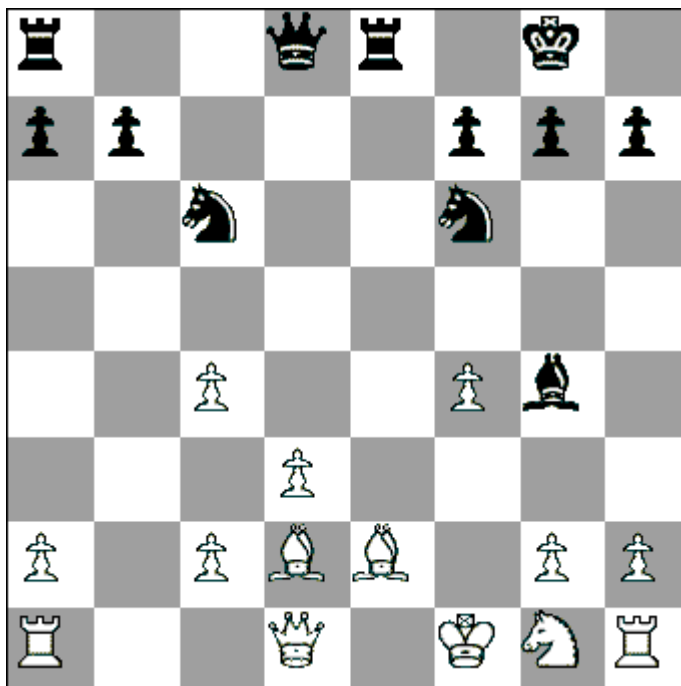
Een Brug naar het Verleden.

We laten ons even terugvoeren naar vroeger tijden. We stellen ons een schaker voor, die vaak in staat was om meteen al in de opening groot voordeel te verkrijgen, om de partij vervolgens een aantal zetten later af te maken met een mooi offer. Maar daar bleef het niet bij. Ook als de partij langer duurde, wist deze schaker vaak nog de winst naar zich toe te halen, ook al moest dit door stevig manoeuvreren. "His moves were like the steps of fate", zei men in die tijd.

Ik heb het hier natuurlijk over het Amerikaanse genie Paul Morphy. (1837-1884) Er wordt gezegd, dat hij het grootste natuurtalent was, dat ooit heeft geleefd. Ook had hij een wonderbaarlijk goed geheugen, iets wat men wel vaker tegenkomt bij topspelers. Hij had "wereldkampioen" kunnen zijn in de tijd dat hij leefde, maar vroeger ging men anders met de schaaksport om dan tegenwoordig. De officiële titel bestond toen nog niet eens. Howard Staunton, (inderdaad, degene die de moderne schaakstukken heeft vormgegeven) werd in die tijd door zichzelf wereldkampioen gekroond nadat hij een schaaktoernooi had georganiseerd, dat hij op voorhand dacht te kunnen winnen. In feite werd Anderssen de winnaar. Het was hierdoor al duidelijk, dat Staunton geen partij was voor Morphy, omdat deze Anderssen wél kon verslaan. Tot een partij tussen de beide is het echter nooit gekomen. Helaas werd Morphy het slachtoffer van zijn eigen succes. Hij werd krankzinnig en stierf op de leeftijd van 47 jaar. Een treffend voorbeeld van zijn kunnen wordt geïllustreerd door de volgende partij:

Schulten-P. Morphy, New York 1857.

1.e2-e4 e7-e5 2.f2-f4 d7-d5 (Het Falkbeergambiet) 3.e4xd5 e5-e4 4.Pb1-c3 Pg8-f6 5.d2-d3 Lf8-b4 6.Lc1-d2 e4-e3 7.Ld2xe3 0-0 8.Le3-d2 Lb4xc3 9.b2xc3 Tf8-e8 + 10.Lf1-e2 Lc8-g4 11.c3-c4 c7-c6 12.d5xc6 Pb8xc6 13.Ke1-f1... (Zie diagram 1.) Zwart heeft al twee pionnen geofferd, maar het geweld barst nu echt los.

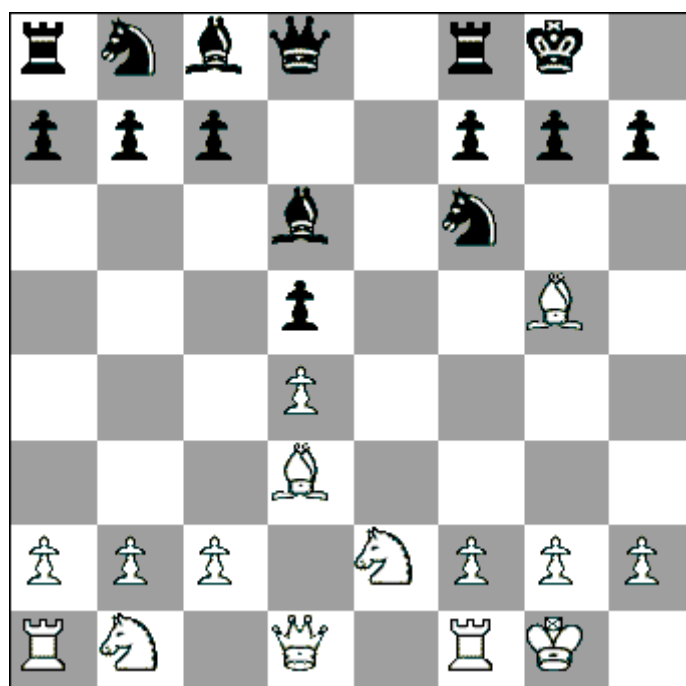

...Te8xe2+ 14.Pg1xe2 Pc6-d4 15.Dd1-b1 Lg4xe2 16.Kf1-f2 Pf6-g4+ 17.Kf2-g1 Pd4-f3+ 18.g2xf3 Dd8-d4+ 19.Kg1-g2 Dd4-f2+ 20.Kg2-h3 Df2xf3+ 21.Kh3-h4 Pg4-e3 22.h2-h3 Pe3-g2+ 23.Kh5-g5 Df3-h5 mat.

Een ander iemand, die wellicht wat minder bekend is, maar ook berucht vanwege zijn vele snelle beslissingen en agressieve stijl, is Willem Wijnstok van de Meppeler schaakvereniging. Of de partijen net zo mooi zijn als die van Morphy, kan ik slecht beoordelen, maar het is zeker, dat wanneer hij zijn dag heeft, deze partijen wel net zo abrupt eindigen. Net als Morphy is hij in staat met zwart de tegenstander voor de nodige problemen te stellen. Wie minder goed thuis is in de openingstheorie zal dit in een partij tegen Willem Wijnstok vlug merken. Hieronder is een miniatuurtje te zien, gespeeld toen hij een goede dag had.

T. Zeelenberg-W. Wijnstok, Meppel 2001.

1.e2-e4 e7-e6 2.d2-d4 d7-d5 3.e4xd5 e6xd5 (De ruilvariant van de Franse partij) 4.Lf1-d3 Lf8-d6 5. Pg1-e2 Pg8-f6 6.0-0 0-0 7. Lg5? (Zie diagram 2) Hoe profiteert zwart?

Antwoord: Ld6xh2+ 8.Kg1-h1 (8.Kg1xh2 kan ook, maar dan volgt natuurlijk 8.....Pf6-g4+) Lh2-d6 9.Dd1-d2 Lc8-g4 10. Lg5-f4 Lg4xe2 11.Ld3xe2 Pf6-e4 12.Dd2-e3 Dd8-h4+ Met stukverlies. Wit geeft het op.

Overigens, Willem Wijnstok is op dit moment rond de 47 jaar oud en verkeert nog steeds in een goede mentale conditie.